

ДОДАТОК

Цей додаток не є частиною аналізу та пропозицій ЄКРН щодо ситуації в Україні.

ЄКРН хотіла б підкреслити, що аналіз, який міститься в її третій доповіді, датовано 29 червнем 2007 року; будь-які події, що мали місце після цієї дати, не було враховано.

Органи влади України висловили прохання, аби їхні наступні точки зору було відтворено у додатку до доповіді ЄКРН.

“КОМЕНТАРІ
до проекту третьої доповіді стосовно України
Європейської комісії проти расизму та нетерпимості

В Україні відповідно до законодавства та загальновизнаних міжнародних норм і стандартів центральними органами виконавчої влади, іншими відомствами здійснюються відповідні заходи щодо забезпечення прав і основних свобод громадян України. Законодавство України гарантує всім своїм громадянам - представникам різних національностей, що проживають на її території, рівні політичні, економічні, соціальні та культурні права.

До пункту 2

Міністерством юстиції завершено підготовку Першої періодичної доповіді України про стан виконання Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, до підготовки якої, відповідно до статті 15 Хартії, залучено всі відповідні міністерства та відомства України. Листом № 26-91-103 від 13 липня 2007 року Міністерство юстиції надіслало текст першої Періодичної доповіді Міністерству закордонних справ.

До пункту 4

Європейська Конвенція щодо правового положення робочих мігрантів набрала чинності для України з 1 жовтня 2007 року.

До пунктів 7 та 8

Звертаємо увагу на те, що у пункті 7 зазначається, що 1 липня 2003 року для України вступила в силу Міжнародна конвенція про захист всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей. Разом з цим, у пункті 8 йдеться про те, що вказану конвенцію Україна не підписала та не ратифікувала. За інформацією, наявною у Міністерстві юстиції України, Україна не підписувала цей міжнародний документ.

До пункту 9

Щодо підписання Європейської конвенції про участь іноземців у суспільному житті на місцевому рівні зазначаємо, що листом Глави Секретаріату Президента України від 5 липня 2006 року №02-02/783 Міністерство юстиції поінформовано, що з урахуванням внутрішньополітичних процесів в Україні, визнано за доцільне утриматися на даний час від підписання Європейської конвенції про участь іноземців у суспільному житті на місцевому рівні.

До пунктів 10-13

Зазначаємо, що правам, свободам людини і громадянина присвячено розділ II Конституції України.

У цьому розділі містяться конституційні приписи щодо прав та обов'язків людини і громадянина. Так, зокрема, згідно зі статтею 21 Конституції України усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Відповідно до статті 22 Конституції України права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і

свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свободи.

Статтею 23 Конституції України встановлено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Звертаємо особливу увагу до зауважень стосовно статті 24 Конституції України у проекті доповіді та зазначаємо, що на думку Міністерства юстиції України, вказану статтю неможливо розглядати відокремлено від інших положень Конституції України, зокрема статті 26, якою визначено, що іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, - за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України. Тобто положеннями Конституції України встановлена рівність прав та обов'язків між громадянами України, іноземцями та особами без громадянства.

Отже, особи незалежно від громадянства мають рівні права і свободи та є рівними перед законом.

Слід зазначити, що така позиція неодноразово висловлювалась Міністерством юстиції під час опрацювання як другої доповіді Європейської комісії проти расизму та нетерпимості, прийнятої 14 грудня 2001 року, так і під час зустрічі заступника Міністра юстиції В.В. Лутковської з експертами Європейської комісії проти расизму та нетерпимості, що відбулась 18 квітня 2007 року під час чергового циклу моніторингу Комісії.

До пункту 16

На сьогодні у Верховній Раді України зареєстровано два альтернативні проекти базового закону про мови, а також близько 30 законопроектів, спрямованих на регулювання питань застосування державної мови та мов національних меншин в окремих сферах суспільного життя.

Однак, прийняттю законодавчого акта, який покликаний встановити загальні принципи мовної політики в Україні, правові та організаційні засади розвитку і застосування державної мови та мов національних меншин України, повинно передувати визначення концептуальних підходів щодо державної мовної політики.

Визначення основ або напрямів формування та реалізації мовної політики повинно носити стратегічний характер, базуватись на оцінці сучасного стану справ, а також комплексно визначати організаційні та правові механізми вирішення існуючих проблем, етапи їх реалізації. Дані питання повинні бути врегульовані у Концепції державної мовної політики.

В даний час Міністерство культури і туризму України завершується процес узгодження проекту Концепції державної мовної політики України заінтересованими міністерствами та відомствами.

До пункту 19

На сьогодні завершено процес погодження заінтересованими міністерствами та відомствами проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про національні меншини в Україні".

Положення законопроекту приведені у відповідність до міжнародних норм у сфері захисту прав національних меншин. Законопроект є правовим інструментом, що має забезпечити реалізацію інтересів громадян України, які належать до національних меншин, врахувати їх основні соціально-політичні, культурні, мовно-освітні та інформаційні потреби.

Стаття 1 законопроекту містить положення такого змісту: "Будь-яка дискримінація за етнічною, расовою та релігійною ознакою, а також дії, спрямовані на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, забороняються і караються законом".

До пункту 23

У розділі «Положення кримінального законодавства» зазначено, що ECRI сподівається на те, що влада України буде застосовувати на практиці норми ст. 297 Кримінального кодексу України та наведено приклад розслідування міліцією кримінальної справи за фактом наруги над могилою на стародавньому цвинтарі у м. Чернігові.

У провадженні слідчого відділу Чернігівського МВ УМВС перебувала кримінальна справа, порушена по вказаному факту 23 травня 2007 року. За результатами розслідування справи встановлено особу, яка вчинила злочин - це Некіпілій О.В. Також з'ясовано, що ним вчинено інші злочини - крадіжки та пограбування громадян. Враховуючи, що Некіпілій О.В. є неповнолітнім 2 жовтня 2007 року справу направлено до суду для вирішення питання про її закриття в частині скоєння злочину, передбаченого ст. 297 Кримінального кодексу України, у зв'язку з недосягненням ним віку, з якого можлива кримінальна відповідальність.

До пункту 24

Міністерство юстиції України акцентує увагу на частині першій статті 1 Кримінального кодексу України, у якій закріплено, що Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам.

При цьому згідно частини першої статті 3 цього Кодексу законодавство України про кримінальну відповідальність визначає Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права.

У зв'язку з цим, кримінально-правовій охороні підлягають права і свободи не лише громадян України, а й іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні, та згідно з Конституцією України, законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, користується відповідними правами і свободами. Нормами Кримінального кодексу України передбачено, що поряд з громадянами України потерпілими від злочину можуть бути і іноземці, і особи без громадянства.

До пункту 28

На даний час в Україні сформована нормативно-правова база, механізми застосування якої відкривають широкі можливості для запобігання будь-яким проявам расизму, расової дискримінації, ксенофобії та нетерпимості або упередженого ставлення до осіб з огляду на їх національно-етнічну приналежність.

В Україні вживаються відповідні заходи правового характеру, спрямовані на відновлення порушених прав і свобод громадян усіх національностей.

Кримінально-процесуальне законодавство України дає достатньо підстав для притягнення до відповідальності осіб, які вчиняють незаконні дії, спрямовані проти представників інших національностей. Особи, проти яких ніби то було вчинено протиправні дії на расовому ґрунті, як правило, не завжди звертаються із заявами до правоохоронних органів або оприлюднюють їх через засоби масової інформації.

До пункту 30, 34

Відповідно до Закону України „Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” метою парламентського контролю, який здійснює Уповноважений, є:

- захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;
- додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами;
- запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;
- запобігання будь-яким формам дискримінації щодо реалізації людиною своїх прав і свобод.

На думку Міністерства юстиції України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини має достатній обсяг повноважень для захисту прав та свобод людини та громадянина, включаючи запобігання расизму та расової дискримінації.

До пункту 36

У цьому пункті вважаємо за доцільне використати позитивну інформацію щодо забезпечення прав депортованих кримських татар і осіб інших національностей, які повернулися на проживання в Україну, та пропонуємо викласти її у такій редакції:

"В Україні для розв'язання соціально-економічних проблем депортованих ухвалюються державні програми та постанови, видаються нормативно-правові акти.

У Державному бюджеті України окремим рядком передбачаються видатки на облаштування депортованих. Бюджетні кошти спрямовуються, насамперед, на будівництво житла, інженерних комунікацій, об'єктів соціально-культурного призначення.

На сьогодні на вирішення спектру проблем осіб, депортованих за національною ознакою, спрямована дія Програми розселення та облаштування депортованих кримських татар і осіб інших національностей, що повернулися в Україну на проживання, їх адаптації та інтеграції в українське суспільство на період до 2010 року.

Відповідно до Закону України „Про державний бюджет України на 2007 рік” на фінансування заходів, пов'язаних з поверненням та облаштуванням осіб, депортованих за національною ознакою, затверджені видатки у сумі 71,4 млн. грн., з них 67,0439 млн. грн. - на капітальне будівництво і 4,3561 млн. грн. - на соціально-культурні заходи”.

До пунктів 36, 54, 78-81

Правові, економічні та організаційні основи зайнятості населення України і його захист від безробіття, а також соціальної гарантії з боку держави в реалізації громадянами права на працю визначає Закон України „Про зайнятість населення”.

Відповідно до абзаців першого-третього, шостого статті 3 цього Закону державна політика України зайнятості населення базується на таких принципах, як забезпечення рівних можливостей усім громадянам, незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, віку, політичних переконань, ставлення до релігії, в реалізації права на вільний вибір виду діяльності відповідно до здібностей та професійної підготовки з урахуванням особистих інтересів і суспільних потреб; сприяння забезпеченню ефективної зайнятості, запобіганню безробіттю, створенню нових робочих місць та умов для розвитку підприємництва; міжнародного співробітництва у вирішенні проблем зайнятості населення, включаючи працю громадян України за кордоном та іноземних громадян в Україні.

Згідно зі статтею 6 зазначеного Закону відносини зайнятості в Україні регулюються цим Законом та іншими законодавчими актами України, прийнятими відповідно до цього Закону.

Якщо міжнародним договором або угодою, укладеними Україною, встановлено інші правила, ніж передбачені законодавством про зайнятість в Україні, то застосовуються правила міжнародних договорів і угод.

Законодавство про зайнятість поширюється на постійно проживаючих в Україні іноземних громадян і осіб без громадянства, якщо інше не передбачено

законодавством України. Статтею 8 цього ж Закону передбачено права громадян на працевлаштування.

Так, цією статтею Закону встановлено, що громадяни мають право на працевлаштування і вибір місця роботи шляхом звернення до підприємства, установи, організації, індивідуального селянського (фермерського) господарства і до іншого роботодавця або при безплатному сприянні державної служби зайнятості.

Іноземці та особи без громадянства, крім найнятих відповідно до угоди про розподіл продукції, які прибули в Україну на визначений термін, одержують право на трудову діяльність лише за наявності в них дозволу на працевлаштування, виданого державною службою зайнятості України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України. Працевлаштування в Україні іноземців, найнятих інвестором у межах і за посадами (спеціальністю), визначеними угодою про розподіл продукції, здійснюється без отримання дозволу на працевлаштування.

У разі використання праці іноземців або осіб без громадянства без дозволу державної служби зайнятості України з підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності, державна служба зайнятості стягує штраф за кожну таку особу у п'ятдесятикратному розмірі неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Ці кошти спрямовуються до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Порядок і умови укладення трудового договору визначаються законодавством України про працю. При цьому, слід зауважити, що в Україні діє постанова Кабінету Міністрів України від 1 листопада 1999 року № 2028 „Про затвердження Порядку оформлення іноземцям та особам без громадянства дозволу на працевлаштування в Україні”.

Також слід зазначити, що статтею 9 вищезазначеного Закону передбачено право громадян на професійну консультацію, підготовку, перепідготовку і одержання інформації у сфері зайнятості

Відповідно до цієї статті Закону громадяни, які звернулися до державної служби зайнятості як особи, що шукають роботу, мають право на безоплатну професійну орієнтацію, консультацію, підготовку, перепідготовку, одержання відповідної інформації з метою вибору виду діяльності, професії, місця роботи, режиму праці.

До пункту 37

Вважаємо некоректним вживати у тексті доповіді вислів, що Державний комітет України у справах національностей та релігій замінив Державний комітет України у справах національностей та міграції.

Державний комітет України у справах національностей та релігій - центральний орган виконавчої влади, який утворився на принципово новій моделі реалізації своїх цілей, завдань та функцій. До його основних завдань належить участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері міжнаціональних відносин та забезпечення захисту прав національних меншин України, депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну, у сфері міграції, захисту прав біженців та інших категорій мігрантів, а також у сфері релігії, відносин із церквою та релігійними організаціями. Діяльність Комітету спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України.

До пунктів 41-45

Не можна погодитися із зауваженнями щодо відсутності державного органу, який би регулював питання запобігання проявам расизму та антисемітизму у сферах освіти, працевлаштування, охорони здоров'я тощо.

Стосовно пропозицій про включення до навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів питання протидії проявам расизму та расової дискримінації, а також введення предмету Християнської етики у школах зазначимо, що вивчення у навчальних закладах факультативних курсів з етики віри та релігієзнавства визначено наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.05 № 437.

Курс "Християнська етика" вивчають у 4 626 навчальних закладах більше 65 тис. учнів у всіх регіонах України за винятком Луганської області.

З 2007/2008 навчального року розпочинається апробація нового курсу за вибором "Розмаїття релігій і культур світу. 1-11 класи". Курс побудований на міждисциплінарних засадах релігієзнавства, культурології, етики, естетики.

Викладати предмети "Етика" та факультативні курси морально-естетичного спрямування можуть вчителі загальноосвітніх навчальних закладів, які пройшли відповідну курсову підготовку на базі інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Відповідно до законодавства України право вибору вивчення предмета "Етика" та факультативні курси морально-естетичної проблематики надається батькам та їх дітям.

Питання, пов'язані з протидією расизму та расовою дискримінацією, включено до курсу з прав людини, зокрема курсу за вибором "Ми - громадяни України".

До пункту 50

З метою удосконалення законодавства Міністерство юстиції у взаємодії з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади, Управлінням Верховного Комісара ООН у справах біженців, міжнародними та громадськими організаціями розробило проекти законів України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” (нова редакція) та „Про біженців та осіб, які заслуговують допоміжного або тимчасового захисту в Україні”.

Проект Закону України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” спрямований на реалізацію конституційних положень, зокрема статті 26, якою передбачено, що іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки як і громадяни України, - за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Проектом пропонується врегулювати процедуру в'їзду в Україну, порядок, умови пересування та вибір місця проживання іноземців та осіб без громадянства; їх виїзд з України та умови, за яких виїзд з України не дозволяється; порядок транзитного проїзду та оформлення документів іноземцям та особам без громадянства на право перебування в Україні.

При цьому слід звернути увагу на те, що проект Закону містить низку застережень до таких категорій осіб як біженці, особи, які заслуговують допоміжного та тимчасового захисту.

Новелами другого законопроекту є, зокрема, запровадження інститутів допоміжного та тимчасового захисту, удосконалення процедур, пов'язаних з визнанням особи біженцем, пряма вказівка на заборону дискримінації біженців та осіб, які мають право на допоміжний або тимчасовий захист, підвищена роль Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців та громадських організацій, чітка вказівка на можливість правового представництва відповідних осіб, покращення питань перекладу документів, що стосуються біженців та осіб, які мають право на допоміжний або тимчасовий захист, передбачення права на безкоштовне вивчення української мови.

Водночас, згідно з пунктом 4 рішення Ради національної безпеки і оборони від 15 червня 2007 р. „Про напрями державної міграційної політики України та невідкладні заходи щодо підвищення її ефективності”, введеного в дію Указом Президента України від 20 липня 2007 р. № 657, зазначені проекти законів України Кабінет Міністрів України має розробити з урахуванням затвердженої Верховною Радою України Концепції державної міграційної політики України, розробка якої на сьогодні розпочата Державний комітет України у справах національностей та релігій.

До пункту 54

Враховуючи, що на даний час Україна не має достатніх фінансових можливостей для забезпечення шукачів притулку та біженців безоплатним соціальним житлом, пропонуємо пункт 54 викласти у такій редакції:

"ЄКРН рекомендує українським органам влади поліпшити доступ шукачів притулку та біженців до працевлаштування шляхом забезпечення безоплатного навчання мові та професійного навчання, забезпечити достатню кількість пунктів тимчасового розміщення шукачів притулку та біженців, залучивши до цього процесу міжнародну фінансову допомогу.

До пункту 55

Найближчим часом неможливо врахувати пропозицію Європейської комісії щодо створення незалежного органу, уповноваженого приймати скарги на дії співробітників міліції. Відповідно до ст. 2 Закону України "Про міліцію" дії працівника міліції можуть бути оскаржені у встановленому порядку до органів внутрішніх справ, суду або прокурору. Згідно зі ст. 27 цього ж Закону нагляд за додержанням законності у діяльності міліції здійснюють Генеральний прокурор України і підлеглі йому прокурори.

Одночасно, у Рекомендаціях пропонується створити незалежний орган, уповноважений приймати скарги про неправомірні дії співробітників міліції від біженців та осіб, які шукають притулку. При цьому не враховано, що незалежним і професійним органом, який здійснює нагляд за додержанням законності працівниками усіх правоохоронних органів, у тому числі повноти реєстрації, законності розгляду та вирішення заяв і повідомлень про злочини є прокуратура.

До статті 57

Рекомендацій щодо відсутності достатньої кількості приймальників-розподільників слід зазначити наступне.

В Україні створено чотири транзитні приймальники-розподільники для дітей (м. Київ, м. Харків, м. Сімферополь, м. Одеса). В даний час із них фактично діє три. Одеський приймальник-розподільник для дітей не функціонує вже два роки, оскільки закритий у зв'язку з неналежним санітарним станом. Сьогодні за відсутності достатнього фінансування ремонтних робіт питання про поновлення його роботи не вирішене.

Незважаючи на викладене, загальна кількість діючих спеціальних установ задовольняє потреби сьогодення щодо влаштування та утримання неповнолітніх іноземців. Порівняння даних щодо кількості поміщених до них дітей свідчить про наявність динаміки поступового зменшення. Якщо у 2005 році до відповідних закладів поміщено 479 неповнолітніх іноземців, то протягом 9 місяців цього року - лише 184 особи.

До пункту 59

Стан, що склався з додержанням прав іноземців та осіб без громадянства при їх затриманні за незаконне перебування в Україні, ще не повністю відповідає вимогам Конституції України, Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства", а також міжнародних угод, ратифікованих Україною. До найбільш розповсюджених порушень слід віднести факти незаконного поміщення до приймальників-розподільників, для осіб, затриманих за підозрою у зайнятті бродяжництвом, органів внутрішніх справ. За втручання Генеральної прокуратури України таку практику скасовано.

Відповідно до ст.32 Закону іноземці та особи без громадянства, затримані за незаконне перебування на території України (в порушення заборони щодо в'їзду в Україну, за відсутності визначених законодавством та міжнародними договорами України підстав для перебування в Україні (транзитного проїзду через її територію), у тому числі перебування за чужими, підробленими, зіпсованими або такими, що не відповідають встановленому зразку, візою (дозволом), паспортним документом), розміщуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, з регламентованим внутрішнім розпорядком на період, необхідний для підготовки їх видворення за межі України у примусовому порядку, але не більше ніж шість місяців.

Постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 № 1110 затверджено Типове положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

У 2006 році Державним комітетом України у справах національностей та міграції у підпорядкуванні МВС України передано відповідні об'єкти у Волинській та Чернігівській областях для створення на їх базі установ для тримання іноземців та осіб без громадянства. На даний час ці пункти ще не функціонують, оскільки проводяться роботи щодо їх будівництва.

Не можна погодитися із твердженням щодо існування спеціальних СІЗО для тримання іммігрантів та осіб, які шукають притулку. Відповідно до Закону України "Про попереднє ув'язнення" у слідчих ізоляторах (СІЗО) Державного департаменту України з питань виконання покарань тримаються особи, щодо яких обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту. Перевірками не встановлено фактів перебувати у СІЗО іммігрантів або осіб, які шукають притулку без обрання судом відповідного запобіжного заходу.

Водночас, стан додержання законів при триманні осіб, узятих під варту, щомісячно перевіряється прокуратурами обласного рівня, для усунення виявлених порушень вносяться документи прокурорського реагування. При

цьому, у діяльності СІЗО мають місце суттєві недоліки. Зокрема, матеріально-побутові умови для ув'язнених ще не відповідають встановленим нормам, про що Генеральний прокурор України інформував Уряд держави для вжиття заходів, адекватних ситуації, що склалася у цих установах.

Генеральною прокуратурою України у листопаді поточного року проведено комплексну перевірку додержання законів у Київському слідчому ізоляторі. Виявлено численні порушення конституційних прав ув'язнених. Для усунення порушень законів, виявлених перевіркою, буде внесено подання Голові Державного департаменту України з питань виконання покарань з вимогою притягнути до дисциплінарної відповідальності винних посадових осіб.

З метою з'ясування реального стану додержання міжнародних та національних стандартів в ході тримання ув'язнених у СІЗО галузевим управлінням Генеральної прокуратури України планується надати пропозиції до плану роботи Генеральної прокуратури України щодо проведення у 1 півріччі 2008 року перевірок додержання законів у всіх слідчих ізоляторах на території України.

До пункту 62

У Розділі «Іноземні студенти» зазначено про визнання ЕСРІ важливим кроком прояв стурбованості з боку влади України щодо проблеми завдання неофашистськими і скінхедськими групами в Україні насильства до іноземних студентів, але відмічено бездіяльність органів міліції з цих питань. Як приклад наведено не встановлення осіб, винних у вбивстві гамбійського студенту Авіаційного університету.

Проте, у даний час в провадженні слідчого управління ГУ МВС України в м. Києві перебуває кримінальна справа за фактом умисного вбивства громадянина Республіки Гамбії - Жаржу Ламіна за ознаками злочину, передбаченого ч.1 ст.115 Кримінального кодексу України.

Досудовим слідством встановлено, що 28.12.06 неподалік гуртожитку Національного авіаційного університету неповнолітній Рус В.М. за попередньою змовою з Німець В.М. та Клімовим С.В. з метою пограбування скоїли вбивство Жаржу Ламіна та заволоділи його коштами на суму 500 гривень. 25.09.07 Русу В.М. пред'явлено обвинувачення у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.115 Кримінального кодексу України, Німцю В.М. та Клімову С.В. пред'явлено обвинувачення за ч.2 ст. 187 Кримінального кодексу України. Обвинуваченим обрано запобіжний захід - підписку про невиїзд. Досудове слідство триває, хід якого контролюється Генеральною прокуратурою України.

До пунктів 63-64

до пунктів викласти у такій редакції.

«63. ЄКРН закликає українську владу вжити заходів щодо розслідування нападів на студентів-іноземців і відповідного покарання. Вона також рекомендує, аби здійснювались заходи щодо підвищення довіри таких студентів до міліції рекомендує в кожному окремому випадку давати оцінку нетактовним діям міліції до студентів-іноземців включаючи покарання винних у таких діях. Вона також рекомендує, аби згадані вище заходи вживалися з метою поліпшення роботи органів охорони правопорядку.

64. ЄКРН наполегливо рекомендує, аби українські органи влади забезпечили здійснення університетськими адміністраціями відповідних заходів

щодо забезпечення для студентів-іноземців безпечного оточення, зокрема, організовуючи адекватну безпеку у студмістечках. ЄКРН рекомендує, аби студентів консультували та залучали до будь-яких заходів з метою поліпшення їх безпеки як на території, так і поза студмістечком».

До пункту 69

Державний комітет України у справах національностей та релігій та інші центральні органи виконавчої влади та відомства співпрацюють з ромськими національно-культурними організаціями, діяльність яких спрямована на збереження і розвиток своєї національної самобутності.

Усунути розбіжність у статистичних даних щодо кількості ромів, наданих ромськими організаціями, та нинішніми офіційними статистичними даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року зможе тільки Всеукраїнський перепис населення 2011 року.

До пункту 70

27 квітня ц.р. у Державному комітеті України у справах національностей та релігій відбулися громадянські слухання "Аналіз реалізації програми соціально-культурного відродження Рома в Україні".

З метою розвитку і збереження культурного багатоманіття національних меншин України, їхніх традицій, звичаїв і обрядів Кабінетом Міністрів України 22 травня 2007 року схвалено "Комплексні заходи з реалізації державної політики у сфері міжнаціональних відносин та розвитку культур національних меншин на період до 2010 року", відповідно до якої протягом 2007-2010 років передбачається проведення ряду заходів, спрямованих на духовне відродження ромів України.

Наразі МЗС України разом з причетними міністерствами та відомствами опрацьовує питання приєднання України до "Декади ромської інтеграції 2005-2015 рр."

До пунктів 71-74

Комплекс питань, пов'язаних із забезпеченням освітніх потреб ромів, увійшов до плану заходів Міністерства освіти і науки України (наказ від 13.10.2003 р. № 687), що був розроблений з метою реалізації Програми соціально-духовного відродження ромів України на період до 2006 року.

Серед основних напрямків роботи управлінь освіти і науки обласних державних адміністрацій першочерговими визначено питання щодо максимального залучення дітей ромської національності до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, подолання таких негативних явищ, як безпритульність, жебрацтво, бродяжництво, злочинність та ін.

Органами управління освіти здійснюється обов'язковий облік дітей і підлітків шкільного віку, у т.ч. ромської національності. Однак, цю роботу ускладнює відсутність постійного місця проживання окремих представників ромського населення.

На місцях педагогами спільно з працівниками соціальних служб і правоохоронних органів вивчаються умови проживання дітей ромів, ведеться профілактична робота з метою подолання негативних проявів, здійснюється постійний контроль за відвідуванням занять. Дітям з цих родин надається

матеріальна допомога з фонду всеобучу, що дозволяє забезпечувати вихованців підручниками, окремими канцтоварами, безкоштовним гарячим харчуванням, одягом

Під час літніх канікул діти ромів оздоровлюються у пришкільних та спортивно-оздоровчих таборах.

З метою пропаганди здорового способу життя серед дітей в областях розпочато роботу щодо забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів, особливо де навчаються діти ромів, різноманітною спеціальною навчально-пізнавальною літературою. Питання щодо формування навичок здорового способу життя у дітей та молоді постійно висвітлюється у засобах масової інформації, зокрема, журналах “Світ виховання”, “Психолог”, газеті “Освіта України” тощо.

Педагогічні працівники закладів освіти проводять індивідуальну роботу з батьками дітей ромської національності щодо обов’язкового відвідування учнями занять, пропаганди здорового способу життя.

В областях створюється розгалужена мережа загальноосвітніх навчальних закладів, у яких навчаються діти ромів. Розширюється мережа недільних шкіл, де вивчаються українська і ромська мови та літератури, історія, традиції і культура ромського народу.

У зв’язку з переходом загальноосвітніх навчальних закладів на нову структуру, зміст та 12-річний термін навчання на конкурсній основі була розроблена вперше в Україні навчальна програма з ромської мови і літератури для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою.

Триває робота над створенням підручників з ромської мови і літератури для 1-4 та 5-6 класів.

Однак питання, пов’язані з освітою ромського населення, залишаються складними. У певної частини ромів немає чіткої позиції щодо навчання їх дітей у загальноосвітніх навчальних закладах. Велике значення у здобутті повної загальної середньої освіти відіграють соціальні та сімейно-побутові умови, ранні шлюби, демографічні сезонні міграції батьків, безробіття, низький просярок етнічної інтелігенції тощо.

Усе це вимагає нових підходів у роботі з учнями ромського походження, до якої мають бути залучені, в першу чергу, ромські громадські організації.

До пунктів 75-76

Департаментом карного розшуку Міністерства внутрішніх справ України вживається ряд організаційних і практичних заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу загальнокримінальної злочинності на оперативну обстановку в державі, розкриття тяжких і особливо тяжких злочинів, активізації роботи щодо розшуку злочинців, які ухиляються від відбування кримінального покарання та безвісно зниклих громадян. Усі дії працівників карного розшуку при проведенні заходів щодо попередження та розкриття злочинів, формування відповідних баз даних здійснюються на принципах суворого дотримання Конституційних прав громадян, виключно в рамках чинного законодавства України, яке не суперечить міжнародним нормам.

В разі вчинення суспільно небезпечного діяння, яке містить ознаки злочину чи адміністративного правопорушення, представниками будь-якої етнічної або міжконфесійної групи, останні, на рівні з іншими громадянами держави,

притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством України. Особи, які вчинили зазначені діяння затримуються правоохоронними органами на підставі відповідних статей Кримінально-процесуального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Питання щодо стану протидії злочинам, учиненим відносно іноземних громадян на території держави, проявам расизму та ксенофобії постійно знаходяться на контролі у керівництва Міністерства внутрішніх справ України.

У Розділі «Відносини між ромами та співробітниками правоохоронних органів» зазначено, що ЕСРІ стурбовано фактами незаконного затримання і переслідування членів об'єднань народу рома працівниками міліції. У п.77 цього розділу ЕСРІ закликає українські органи влади до розгляду усіх заяв за вказаними вище фактами.

Оскільки у Доповіді не наведено конкретних прикладів правопорушень з боку працівників органів внутрішніх справ, підтвердити їх або спростувати немає можливості.

Відповідно до наявної у Генеральній прокуратурі інформації протягом 2007 року в Україні судами кримінальні справи про злочини вчинені на ґрунті ксенофобії, розпалювання національної та релігійної ворожнечі не розглядались. На даний час справи даної категорії у провадженні судів також не перебувають.

Вивчення зазначеної проблематики свідчить, що факти неправомірних дій щодо іноземців, осіб без громадянства перевіряються правоохоронними органами у встановленому законом порядку на загальних підставах, їм дається правова оцінка відповідно до вимог чинного законодавства. Будь-які рішення з цього приводу можуть бути оскаржені до прокуратури або суду.

Разом з тим, подекуди ознайомлення членів Європейської Комісії проти расизму та нетерпимості (ЕСРІ) із окремими проблемними питаннями, пов'язаними із явищами расизму та нетерпимості, видається поверховим. У зв'язку з цим, не завжди об'єктивно дається оцінка стану виконання Україною зобов'язань за міжнародними договорами у сфері боротьби проти расизму та нетерпимості, захисту прав національних меншин, а також деяким чинним законодавчим актам, у тому числі Конституції України.

До пунктів 78-81

На виконання програми соціально-духовного відродження ромів України на період до 2006 року Міністерством праці та соціальної політики України спільно з добровільним громадським об'єднанням „Форумо Ромен Українатар” розроблено план заходів щодо працевлаштування та перекваліфікації безробітних ромів та надання їм підтримки у розвитку малого підприємництва.

Регіональними та базовими центрами зайнятості проводиться, відповідно до вказаних заходів, організаційна та практична робота. Зокрема, налагоджені ділові стосунки із переважною більшістю громадських організацій ромів в Україні, серед яких товариство циган Закарпаття „Рома”, циганське національне товариство „Ромен” Донецької області, Херсонське міське товариство циган, Харківське міське товариство циган „Фонд Ловари”, Вінницька громадська організація ромів „Рома Поділля”, Миколаївська обласна громадська організація „Ром по Дром” та інші організації.

З метою формування позитивної мотивації до роботи у базових центрах зайнятості проводилася індивідуальна профорієнтаційна робота із безробітними ромами, проводяться інформаційні семінари.

Регіональні та базові центри зайнятості постійно співпрацюють із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань сприяння зайнятості ромів.

За умови звернення осіб цієї національності до державної служби зайнятості, їм надається повний перелік передбачених законодавством послуг.

До пунктів 82, 83

В Україні усі верстви населення, в тому числі іммігранти, біженці, шукачі притулку забезпечуються медичним обслуговуванням відповідно до чинного законодавства, яке заперечує усі форми дискримінації.

Відповідно до наказу МОЗ України від 19.11.2003 р. № 535 "Про виконання Програми соціально-духовного відродження ромів України на період до 2006 року" протягом 2006 року закладами і установами охорони здоров'я України продовжувалася інформаційно-просвітницька робота щодо питань здорового способу життя, соціального захисту та профілактики правопорушень серед дітей та підлітків ромської національності з залученням до неї засобів масової інформації, виданням спеціальних пам'яток, плакатів, буклетів.

В обласних центрах використовується широкий арсенал методів та засобів санітарно-освітньої роботи, в т.ч., і серед ромів, з питань соціального захисту охорони здоров'я дітей та підлітків з багатодітних родин, заохочення народжуваності та репродуктивного здоров'я жінок, пропаганди здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок (куріння, алкоголізму, наркоманії, токсикоманії), ВІЛ-інфекції, туберкульозу, правопорушень серед неповнолітніх, запобігання дитячої бездоглядності. Відділ пропаганди здорового способу життя обласного центру інформаційно-аналітичних технологій веде облік санітарно-освітньої роботи, проведеної медичними працівниками лікувально-профілактичних закладів області, в тому числі і серед ромів.

Медичними працівниками постійно проводиться санітарно-просвітницька робота в школах шляхом видання спеціальних пам'яток, буклетів, листівок щодо питань здорового способу життя, соціального захисту та профілактики правопорушень серед дітей та підлітків ромської національності. Проведені комплексні медичні огляди дітей, в тому числі підліткового віку ромської національності згідно з встановленими нормативами в умовах загальноосвітніх навчальних закладів I ступеню та за зверненням, при потребі - забезпечено лікування в стаціонарах області.

До пункту 94 - 96

Україна не приховує існуючої проблеми зменшення рівня суспільної толерантності в країні. Однак це не є виключно українським явищем, а на жаль, є загальноєвропейською тенденцією, подолання якої потребує не лише зусиль з боку урядів країн, але й, передусім, громадськості, оскільки лише спільними зусиллями можливо створити дієвий механізм для контролю та запобігання таким явищам. Представлені єврейськими громадськими організаціями дані моніторингу стану проявів антисемітизму в Україні є свідченням цього, оскільки ще п'ять років тому подібні фахові дослідження в Україні не проводилися.

Уряд України займає чітку позицію у питанні засудження і боротьби із проявами ксенофобії, антисемітизму та національної нетерпимості, а також щодо антисемітської діяльності Міжрегіональної академії управління персоналом. Будь-які інциденти, спрямовані проти представників єврейської громади чи інших національностей та їх майна, уважно розглядаються державними та правоохоронними органами. Жоден подібний випадок не залишився непоміченим вищим керівництвом країни.

Крім цього, варто відзначити, що забезпечення рівноправності громадян є одним із загальних конституційних принципів, на підставі якого законами України передбачаються конкретні механізми, що забезпечують його дієвість.

Зокрема, статтю 161 Кримінального кодексу України встановлена низка заходів кримінально-правового впливу (від покарання у вигляді штрафу до позбавлення волі на строк до п'яти років) за умисні дії, спрямовані на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності або образу почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями, а також пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв громадян за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Кодексом також передбачається відповідальність за дії, пов'язані із пошкодженням релігійних споруд чи культових будинків (стаття 178), незаконним утримуванням, оскверненням або знищенням релігійних святинь (стаття 179), перешкоджанням здійсненню релігійного обряду (стаття 180).

Пункт 3 частини 1 статті 67 Кримінального кодексу України встановлює, що вчинення злочину на ґрунті расової, національної чи релігійної ворожнечі є обтяжуючою обставиною при призначенні покарання за скоєний злочин.

Питання щодо неприпустимості використання друкованих засобів масової інформації з метою розпалювання расової, національної та релігійної ворожнечі визначено статтю 3 Закону України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні", статтю 2 Закону України "Про телебачення і радіомовлення" та статтю 46 Закону України "Про інформацію".

З метою запобігання поширенню ксенофобії, расистської та антисемітської інформації через комп'ютерні системи у квітні 2005 р. Україною підписано Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочинність, що стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи.

13 листопада 2007 р. Міністерство закордонних справ України ввело окрему посаду Посла з особливих доручень з питань протидії расизму, ксенофобії та дискримінації. Основним завданням, яке покладено на Посла, є робота, направлена на попередження та вжиття відповідних заходів по боротьбі з антисемітизмом, недопущення розпалювання міжнаціональних та міжконфесійних конфліктів в Україні та координація заходів та дій в цьому контексті з іншими міністерствами та відомствами.

В Службі Безпеки України за дорученням Президента України створено окремий підрозділ із виявлення та припинення дій, спрямованих на розпалювання расової чи національної ворожнечі.

Упродовж останніх років до Генеральної прокуратури України надходить значна кількість звернень щодо розпалювання службовими особами Міжрегіональної академії управління персоналом міжнаціональної ворожнечі, приниження честі та гідності громадян у зв'язку з їх національною приналежністю.

Зокрема, починаючи з 2002 року журналом "Персонал" та газетою "Персонал плюс" (друковані видання МАУП) систематично публікуються матеріали з так званого "єврейського питання". Також розміщуються статті, що мають певні ознаки антиамериканської та антиізраїльської спрямованості. Вказане викликає значний громадський резонанс та обурення громадських єврейських організацій, у тому числі міжнародних.

Генеральною прокуратурою України доручалося науковим закладам Національної академії наук України вивчити ряд публікацій в журналі "Персонал" та газеті "Персонал плюс". Надані інститутами політичних і етнопольових досліджень ім. І.Ф. Кураса, мовознавства ім. О.О. Потебні та держави і права ім. В.М. Корецького експертні висновки не давали змоги зробити однозначні висновки щодо наявності ознак злочину, передбаченого ст. 161 КК України.

У зв'язку з цим органами прокуратури приймалися рішення про відмову в порушенні кримінальної справи у зв'язку з відсутністю в діях працівників МАУП складу злочину, передбаченого ст. 161 Кримінального кодексу України.

До пункту 100

Державний комітет України у справах національностей та релігій в межах своєї компетенції здійснює відповідні превентивні заходи щодо запобігання будь-яким проявам нетерпимості або упередженого ставлення до осіб з огляду на їхню етнічну приналежність. З цією метою проводиться постійний моніторинг публікацій з питань міжнаціональних відносин, тенденційності змісту яких може впливати на соціально-політичну та міжетнічну стабільність, у разі необхідності направляються листи до правоохоронних та судових органів.

Крім того, в рамках проведення всеукраїнських та регіональних культурно-просвітницьких заходів, під час виступів та публікації у засобах масової інформації, а також на веб-сайті Комітету проводиться різнобічна роз'яснювальна робота серед представників різних національностей щодо рівності прав і свобод людини і громадянина незалежно від раси, національності, мови, ставлення до релігії, належності до громадських об'єднань і груп.

В Україні за участю держави та єврейських громадських організацій створено Міжнародний центр толерантності у м. Києві, який щорічно проводить дослідження з питань будь-яких проявів расової дискримінації серед населення країни.

Ефективною формою поширення толерантності серед молоді представників різної національності стало проведення щорічних літніх дитячих та молодіжних таборів "Джерела толерантності" та регіональних клубів толерантності.

До пункту 104

Щодо рекомендації органам влади переконувати засоби масової інформації, не посягаючи на їх редакторську незалежність, у потребі забезпечити, аби ведення репортажів не сприяло створенню атмосфери ворожості та відторгнення по відношенню до членів будь-якої етнічної групи меншин або проти шукачів притулку, біженців та іммігрантів зазначаємо.

Частиною першою статті 46 Закону України „Про інформацію” встановлено, що інформація не може бути використана для закликів до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства, жорстокості, розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Абзацом п'ятим частини першої статті 3 Закону України „Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” встановлено, що друковані засоби масової інформації в Україні не можуть бути використані, зокрема, для розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі.

Одночасно, згідно з частиною сьомою статті 4 Закону України „Про телебачення і радіомовлення” держава всіма можливими законними засобами не допускає в інформаційних та інших телерадіопрограмах систематичного цілеспрямованого безпідставного загострення уваги на війні, насильстві і жорстокості, розпалюванні расової, національної та релігійної ворожнечі або позитивного їх подання (трактування), а також забезпечує ідеологічний і політичний плюралізм у сфері аудіовізуальних засобів масової інформації.

Враховуючи наведене, можна дійти висновку, що на рівні законодавства про інформацію закріплено заборону дискримінації в засобах масової інформації будь-яких членів етнічних груп, меншин, біженців та іммігрантів на всіх рівнях.

Щодо рекомендацій стосовно створення органу, який розглядав би скарги незалежної преси зазначаємо, що відповідно до частин першої-другої статті 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Одночасно, Міністерством юстиції підготовлено проект розпорядження Кабінету Міністрів України „Про схвалення Концепції проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про інформацію” та подано в установленому порядку до Кабінету Міністрів України (лист Мін'юсту від 24 жовтня 2007 року за № 21-9-9247; 21-9-3990).

Проектом Концепції проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про інформацію” передбачено створення окремого незалежного спеціального органу для здійснення ефективного нагляду за забезпеченням права громадян на доступ до інформації.

Державний комітет телебачення і радіомовлення України та Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення сприяють поширенню через обласні та регіональні телерадіокомпанії, друковані та електронні ЗМІ інформації щодо практичної реалізації законодавства у сфері міжнаціональних відносин та захист прав національних меншин в Україні.

До пункту 118

У проекті Доповіді йдеться про звинувачення органів міліції у відмові у здійсненні реєстрації злочинів, вчинених з мотивів расової ненависті, при цьому не наводяться конкретні факти. Такі обставити унеможливають здійснення спростування або підтвердження подібних повідомлень про злочини.

Нижче наводяться дані по справі про вбивство громадянина Нігерії Куноуну, скоєне у 2006 році на території Києва.

У провадженні Дарницького районного суду міста Києва перебуває кримінальна справа за обвинуваченням Ш. за ч. 1 ст. 115, ч. 3 ст. 161 Кримінального кодексу України, К. та Є. за ч. 2 ст. 161 Кримінального кодексу України. Перебуваючи ввечері 25 жовтня 2006 року поблизу станції метро "Позняки" та знаходячись у стані алкогольного сп'яніння, зазначені особи з мотивів расової ненависті почали наносити удари громадянину Нігерії Куноуну М.Г. В ході побиття іноземного громадянина у одного із нападників раптово виник умисел на протиправне позбавлення життя особи іншої раси. Під час реалізації такого наміру Куноуну М.Г. було нанесено чотири удари ножом в спину, від яких потерпілий помер на місці події.

До пункту 120

Станом на 1 квітня 2007 року в Автономній Республіці Крим зареєстровано й діє 1312 релігійних організацій 48 конфесій, течій та напрямів. Своєрідною кримською специфікою є те, що майже 30% релігійних організацій створено за етноконфесійною ознакою і представляють нехристиянські віровчення.

Для порівняння: частка нехристиянських релігійних організацій у загальній релігійній мережі України становить 3,5%.

Сьогодні в автономії створено всі необхідні умови для плідної співпраці релігійних організацій як з органами державної влади, так і поміж собою.

Релігійна ситуація в Криму, незважаючи на деяку неоднозначність, з кожним роком стає більш прогнозованою і їй більш притаманні ознаки стабільності, про що свідчить відсутність крайніх проявів релігійного фанатизму та екстремізму.

Безумовно, що процес адаптації депортованих в середовище Криму проходить не завжди толерантно. Основним фактором у виникненні конфліктних ситуацій є складні економічні та побутові умови.

На сьогодні іслам у Криму організаційно сформований і представлений Духовним управлінням мусульман Криму у складі 325 мусульманських громад і 5 духовними навчальними закладами (медресе). Крім цього, у Криму діє 36 автономних мусульманських громад.

Наразі, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та Верховною Радою України розглядається питання про прийняття законодавчих норм, спрямованих на недопущення поширення в регіоні ідей радикального екстремізму, який міг би відіграти роль каталізатора негативних процесів у міжетнічній сфері Автономної Республіки Крим.

З урахуванням всього комплексу факторів, які характеризують міжконфесійні відносини в Криму, можна говорити про відсутність на сьогоднішній день у Криму об'єктивних передумов для міжконфесійних конфліктів. Є окремі дискусійні питання, які мають, як правило, політичну або економічну складову, і Рада міністрів Автономної Республіки Крим і, зокрема, Рескомрелігій АР Крим, вживають всі можливі заходи для їхнього вирішення в суворій відповідності до чинного законодавства. Вживаються заходи задля того, щоб на всіх рівнях органів влади застосовувалися однакові підходи до діяльності релігійних організацій незалежно від їхньої конфесійної приналежності.

З метою удосконалення міжнаціональних відносин і більш оперативного вирішення проблем, пов'язаних з реалізацією прав національних меншин, функціонує Міжнаціональна Рада при Раді міністрів Автономної Республіки Крим.

У Розділі «Расово-мотивоване насильство» вказано на неадекватну реакцію міліції з приводу зіткнення на расовій та етнічній основі між скінхедами і козаками з однієї сторони та членами комуни Кримських татар з іншої у липні-серпні 2006 року в АР Крим.

Встановлено, що 8 липня 2006 року у м. Бахчисарай АР Крим групою осіб кримськотатарської національності у кількості близько 50 осіб було заблоковано вхід до центрального міського ринку з вимогами заборонити його функціонування на місцевості, яка на їх думку представляє собою духовну, історичну та культурну цінність. Зазначені дії викликали негативну реакцію з боку осіб, які здійснювали торгівлю на ринку, і останні на чолі з дирекцією та охороною ринку, намагалися пройти до торговельних рядів. Конфлікт переріс у бійку, під час якої 11 осіб отримали тілесні ушкодження різної тяжкості.

За вказаним фактом 8 липня 2006 року слідчим відділом Бахчисарайського РВ ГУ МВС України в АР Крим порушено кримінальну справу за ч.2 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене групою осіб), яку прийнято до провадження СУ ГУ МВС України в АР Крим. У ході досудового слідства у вчиненні вказаного злочину 11 жовтня 2007 року пред'явлено обвинувачення Банасинському О.С. На даний час у справі виконуються вимоги ст. 218-220 Кримінально-процесуального кодексу України.

12 серпня 2006 року у м. Бахчисарай на перехресті вулиць Фрунзе і Будьонного в районі центрального ринку 150-200 чоловік кримських татар організували схід громадян, виражаючи незгоду з подальшим існуванням ринку, перегордивши під'їзди до нього металевими сітками.

У цей же день на площі ім. Леніна у м. Бахчисарай слов'янами проведено масовий захід, на якому виступали голова Російської общини Криму, представник від працівників центрального ринку та інші. Після завершення мітингу невстановлені особи запропонували учасникам мітингу в кількості близько 250 чоловік пройти до центрального ринку.

На перехресті вулиць Фрунзе і Будьонного були виставлені спеціальні підрозділи міліції та внутрішніх військ з метою забезпечення охорони громадського порядку. При проході колони до ринку між вказаними етнічними групами відбувся конфлікт, в ході якого працівників міліції було витіснено, а протистояння переросло в бійку з нанесенням тілесних ушкоджень металевими прутами, дерев'яними палицями, яка призвела до масових заворушень і порушення громадського порядку з обох сторін.

За вказаним фактом слідчим управлінням ГУ МВС України 12 серпня 2007 року порушено кримінальну справу за ст. 295 Кримінального кодексу України. На даний час підстав для пред'явлення обвинувачення конкретній особі немає у зв'язку зі складністю досліджуваних обставин. Досудове слідство триває.

До пункту 121

Щодо активізації діяльності скінхедів у футбольній сфері та наведено факти нападу у 2007 році на бразильського гравця та у 2006 році на Шотландських футбольних фанатів.

Встановлено, що 22.10.07 близько 22 години біля кафе «Корчма» у м. Києві між групою невстановлених осіб з числа вболівальників ФК «Динамо» та групою вболівальників ФК «Манчестер Юнайтед», які прибули до м. Києва з Великої Британії з хуліганських спонукань вчинено бійку, під час якої заподіяно

тілесні ушкодження у вигляді черепно-мозкової травми Пітеру Майклу. За вказаним фактом СВ Шевченківського РУ ГУ МВС України в м. Києві порушено кримінальну справу за ч.2 ст. 296 КК України. В ході слідства встановлені особи підозрюваних у вчиненні злочину - Нижника Д.Р. та Шевченка Д.В. Досудове слідство триває, його хід контролюється.

Згідно інформації, наданої прокуратурою м. Києва факту протиправних дій 07.03.07 стосовно футболіста з Бразилії правоохоронними органами м. Києва не зареєстровано.

До пунктів 117-122

З метою упередження випадків скоєння злочинів за національною ознакою в структурі Департаменту карного розшуку створено відділ напрацювання й реалізації стратегії боротьби з етнічною злочинністю. Крім того, створені та функціонують відділи та сектори карного розшуку з розкриття злочинів, учинених іноземцями та відносно них в ГУМВС в місті Києві, ГУМВС, УМВС України в Волинській, Дніпропетровській, Луганській, Одеській, Харківській областях. Функціонально закріплені за вказаною лінією роботи працівники карного розшуку в ГУМВС, УМВС України в інших областях.

Головні завдання цих відділів та секторів:

- збір, опрацювання, аналіз та реалізація інформації, яка наявна в органах і підрозділах внутрішніх справ України та надана іноземними правоохоронними органами щодо протиправної діяльності іноземців і молодіжних неформальних організацій. Забезпечення централізованого обміну такою інформацією між органами внутрішніх справ України, держав-учасниць СНД та правоохоронними структурами країн дальнього зарубіжжя;

- безпосереднє вжиття оперативно-розшукових заходів з попередження та розкриття злочинів, пов'язаних з іноземцями, виявлення злочинних груп, сформованих на етнічному ґрунті та надання практичної допомоги територіальним органам внутрішніх справ;

У зв'язку із значною актуальністю проблеми вчинення злочинів, внаслідок яких потерпілими стають громадяни іноземних держав, Міністерством внутрішніх справ України напрацьовано комплекс організаційних та практичних заходів, спрямованих на її вирішення.

1. Ведеться робота щодо розроблення МВС Комплексної програми протидії проявам расизму, якою передбачено вдосконалення практики профілактичної роботи, проведення інформаційної кампанії "Міліція України проти расизму", активне залучення до співпраці зацікавлених громадських та міжнародних організацій.

2. Організовано взаємодію з представниками засобів масової інформації щодо висвітлення у їх виданнях повної та достовірної інформації про події кримінального характеру, пов'язані з іноземцями.

3. З метою стабілізації оперативної обстановки на вказаному напрямі діяльності підрозділами Міністерства внутрішніх справ вживаються заходи за наступними напрямами:

- вивчаються матеріали оперативно-розшукових справ на нерозкриті особливо тяжкі і тяжкі злочини, де потерпілими є іноземці, організовано заслуховування членів слідчо-оперативних груп та надання підпорядкованим

підрозділам практичної допомоги з активізації роботи з установлення осіб, причетних до вчинення цих злочинів;

- організовано збір з регіональних управлінь інформації щодо діяльності на території держави радикально налаштованих молодіжних рухів, їх лідерів, активних учасників, кількісного складу, намірів вчинення протиправних дій для вживання заходів з попередження правопорушень у т.ч. стосовно іноземців;

- переглянуто плани комплексного використання сил та засобів міліції задіяної в системі єдиної дислокації. Патрульні наряди під час забезпечення охорони громадського порядку на вулицях та інших громадських місцях, максимально наближені до місць найбільшої концентрації іноземних громадян - навчальних закладів, гуртожитків, місць відпочинку, місць розташування єврейських культових споруд та національних культурно-освітніх закладів;

- кримінальною міліцією у справах дітей організовано профілактичну роботу з установленими учасниками радикально налаштованих молодіжних організацій, скінхедів тощо, а також з їх батьками, щодо недопущення порушень громадського порядку та настання відповідальності за вчинення правопорушень згідно з вимогами кримінального і адміністративного законодавства стосовно даної категорії осіб;

- начальниками регіональних управлінь проводяться робочі зустрічі з лідерами та представниками етнічних меншин, з ректорами навчальних закладів. Налагоджено взаємодію з представниками дипломатичних і консульських представництв. Під час проведення цієї роботи надається об'єктивна інформація про події, пов'язані з іноземними громадянами, обставини вчинення відносно них злочинів та вжиття відповідних заходів щодо їх розкриття.

- підрозділами Міністерства забезпечено моніторинг інтернет-видань, телеканалів та друкованих ЗМІ, налагоджено взаємодію з представниками ЗМІ, активно залучаються до співпраці зацікавлені громадські та міжнародні організації. У цьому році налагоджено обмін інформацією з представниками Міжнародної амністії в Україні та громадською організацією Міжнародна ліга захисту прав громадян України.

Упродовж цього року на території держави зареєстровано 994 злочини, учинених відносно іноземних громадян, з яких розкрито - 438 (43,9 %).

Зокрема, учинено умисних убивств - 18, з яких розкрито - 13, тяжких тілесних ушкоджень зі смертельними наслідками - 12 (10), розбійних нападів - 33 (32), хуліганств - 45 (27).

Переважну більшість злочинів - 696 (70 %) учинено відносно громадян держав - учасниць СНД, відповідно 298 (29,9 %) - стосовно іноземців з інших країн.

У 2007 році порушено кримінальну справу за ознаками складу злочину, передбаченого ч. 1 ст. 161 (Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або ставлення до релігії) КК України, за фактом учинення акту вандалізму жителями міста Одеси Литовченком, Бердником та Мельником, які 18.02.2007 пошкодили надгробні плити та пам'ятники на 3-му Єврейському кладовищі міста, пам'ятники жертвам Голокосту по вул. Прохорівській та в районі 3-ї станції Люстдорфської дороги, а також меморіальну дошку по вул. Рішельєвській, 44, у м. Одесі шляхом нанесення нацистських символік.

З метою своєчасного впливу на загострення ситуації пов'язаної з учиненням злочинів іноземними громадянами та відносно них, надання практичної допомоги в розкритті цих злочинів, МВС України контролюються всі факти вчинення злочинів на території держави відносно іноземних громадян.

Наведені нижче дані є свідченням тому, що правоохоронні органи України в цілому та органи прокуратури України зокрема, у межах власних повноважень протидіють расовій дискримінації.

Прокуратурою м. Києва за результатами перевірки звернення головного рабина України Моше Реувена Асмана принесено протест на рішення Київської міської ради щодо включення цілісного майнового комплексу кінотеатру "Кінопанорама" та будівлі по вул. Шота Руставелі, 19 у м. Києві до переліку об'єктів, які підлягають приватизації.

Прокурором м. Одеси 28.04.07 порушено кримінальну справу по обвинуваченню громадян Л., Б. та М. за ч. 1 ст. 161 Кримінального кодексу України, яку скеровано до суду. У лютому 2007 року вказані особи з метою розпалювання національної і расової ворожнечі та ненависті, приниження честі та гідності єврейського народу, на Єврейському кладовищі зробили червоною фарбою написи на надгробних плитах та пам'ятниках у вигляді фашистської свастики зі словами "Поздравляем с праздником Холокоста".

Аналогічні написи зроблено і на пам'ятнику жертвам фашизму у Прохоровському сквері, меморіальному комплексі жертвам фашизму по вул. Люфстдорфській, 27 та на меморіальній дошці доктора Пінскера по вул. Рішельєвській у м. Одесі.

Вироком Малиновського районного суду м. Одеси від 02.08.07 вказаних осіб засуджено за ст. 297, ч.1 ст. 161 Кримінального України.

На території АР Крим органами прокуратури вживалися заходи з метою запобігання розповсюдженню молодіжних екстремістських організацій. Зокрема, у січні поточного року прокуратурою Бахчисарайського району заявлено позов до Бахчисарайського районного суду щодо припинення діяльності районної молодіжної громадської організації "Євразійська спілка молоді", яка не зареєстрована у встановленому порядку, та членами якої, проведено ряд несанкціонованих масових заходів. Рішенням суду від 27 вересня 2007 року позов задоволено, діяльність зазначеної організації припинено.

На факти правопорушень на міжконфесійній основі реагували також органи міліції.

До пункту 123

Міністерство юстиції України не реєструє об'єднання неонацистських груп та скінхедів.

До пункту 125

В Україні центральні органи виконавчої влади розробляють щорічні плани, програми, проекти культурно-пропагандистських заходів щодо поінформованості суспільства про забезпечення прав національних меншин України, а також унеможливлення будь-яких проявів расизму, расової дискримінації, ксенофобії та нетерпимості або упередженого ставлення до осіб з огляду на їхню національну та етнічну приналежність.

